Downloaded via the EU tax law app / web

62010CJ0417
SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Ir-Raba’ Awla)

29 ta’ Marzu 2012 (*)

“Tassazzjoni diretta — G?eluq ta’ pro?eduri pendenti quddiem il-qorti li tag?ti de?i?joni fl-a??ar istanza fil-qasam fiskali — Abbu? ta’ dritt — Artikolu 4(3) TUE — Libertajiet iggarantiti mit-Trattat — Prin?ipju ta’ nondiskriminazzjoni — G?ajnuna mill-Istat — Obbligu li ti?i ?gurata l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni”

Fil-Kaw?a C-417/10,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Corte suprema di cassazione (l-Italja), permezz ta’ de?i?joni tas-27 ta’ Mejju 2010, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fit-23 ta’ Awwissu 2010, fil-pro?edura

Ministero dell’Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Entrate

vs

3M Italia SpA,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Ir-Raba’ Awla),

komposta minn J.-C. Bonichot, President tal-Awla, A. Prechal, L. Bay Larsen, C. Toader u E. Jaraši?nas (Relatur), Im?allfin,

Avukat ?enerali: E. Sharpston,

Re?istratur: A. Impellizzeri, Amministratur,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub u wara s-seduta tat-22 ta’ Settembru 2011,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

—

g?al 3M Italia SpA, minn G. Iannotta, avvocato,

—

g?all-Gvern Taljan, minn G. Palmieri, b?ala a?ent, assistita minn P. Gentili, avvocato dello Stato,

—

g?all-Irlanda, minn D. O’Hagan, b?ala a?ent,

—

g?all-Gvern tar-Renju Unit, minn H. Walker, b?ala a?ent,

—

g?all-Kummissjoni Ewropea, minn E. Traversa u R. Lyal, b?ala a?enti,

wara li rat id-de?i?joni, me?uda wara li nstema’ l-Avukat ?enerali, li l-kaw?a tinqata’ ming?ajr konklu?jonijiet

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1

It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni fil-qasam tat-tassazzjoni diretta.

2

Din it-talba tressqet fil-kuntest ta’ kaw?a bejn il-Ministero dell’Economia e delle Finanze (il-Ministeru tal-Ekonomija u tal-Finanzi) u l-Agenzia delle Entrate (A?enzija tat-taxxi) u 3M Italia SpA (iktar ’il quddiem “3M Italia”) dwar l-intaxxar tad-dividendi mqassma minn din il-kumpannija g?as-snin 1989 sa 1991.

Il-kuntest ?uridiku nazzjonali

3

L-Artikolu 3(2)(a) tad-Digriet Le?i?lattiv Nru 40/2010 (GURI Nru 71, tas-26 ta’ Marzu 2010), li ?ie kkonvertit, bl-emendi, fil-Li?i Nru 73/2010 (GURI Nru 120, tal-5 ta’ Mejju 2010, iktar ’il quddiem id-“Digriet Le?i?lattiv Nru 40/2010”), huwa fformulat kif ?ej:

“Sabiex ji?i limitat it-terminu tal-kaw?i fiskali, fid-dawl tal-prin?ipju tat-terminu ra?onevoli li g?andu jing?ata lill-kaw?i, skont il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem[, iffirmata f’Ruma fl-4 ta’ Novembru 1950 (iktar ’il quddiem il-“KEDB”)], irrattifikata permezz tal-Li?i Nru 848 tal-4 ta’ Awwissu 1955, u fid-dawl b’mod partikolari tan-nuqqas ta’ osservanza tat-terminu ra?onevoli msemmi fl-Artikolu 6(1) tal-konvenzjoni ??itata iktar ’il fuq, il-pro?eduri fi kwistjonijiet fiskali li jsiru abba?i tar-rikorsi ppre?entati fl-ewwel istanza li, fid-data tad-d?ul fis-se?? tal-li?i li kkonvertiet id-digriet pre?enti, ikun ilhom pendenti iktar minn 10 snin, u li fir-rigward tag?hom l-awtorità tat-taxxa tal-Istat tkun tilfet il-kaw?a fl-ewwel u fit-tieni istanza, g?andhom ji?u konklu?i skont il-modalitajiet li ?ejjin:

[…]

b)

il-pro?eduri fi kwistjonijiet fiskali quddiem il-Corte suprema di cassazione jistg?u ji?u konklu?i permezz ta' ?las ta' ammont ta' 5 % tal-valur tal-kaw?a […] u bl-irtirar konkorrenti ta' kwalunkwe talba g?al kumpens ?ust fis-sens tal-Li?i Nru 89 tal-24 ta' Marzu 2001. Il-kontribwent jista' jressaq talba quddiem is-segretarjat jew ir-re?istru rilevanti fi ?mien 90 jum mid-d?ul fis-se?? tal-li?i ta' konver?joni tad-digriet pre?enti, flimkien ma' prova tal-?las korrispondenti. Il-pro?eduri msemmija f'dan il-paragrafu g?andhom ji?u sospi?i sakemm jiskadi l-limitu ta' ?mien i??itat iktar 'il fuq u ji?u konklu?i bil-?las kollu tal-ispejje? pro?edurali. F'ebda ka? ma g?andu jkun hemm rimbors."

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

4

Il-kumpannija 3M Company, stabbilita fl-Istati Uniti, ittrasferixxiet l-u?ufrutt tal-azzjonijiet ta' 3M Italia, li fir-rigward tag?ha hija g?andha kontroll, lill-kumpannija Shearson Lehman Hutton Special Financing, stabbilita fl-Istati Uniti wkoll. Din tal-a??ar, min-na?a tag?ha, ittrasferixxiet dan l-u?ufrutt lill-kumpannija Olivetti & C., li g?andha s-sede tag?ha fl-Italja, bid-dritt tal-vot ri?ervat lill-proprjetarja legali, ji?ifieri 3M Company.

5

Wara li g?amlet spezzjoni, l-awtorità tal-Finanzi Taljana kkunsidrat li t-trasferiment tal-u?ufrutt lil Olivetti & C. kien fittizju u li d-dividendi li ?ew iddistribwiti minn 3M Italia lil din tal-a??ar effettivament ?ew ir?evuti minn Shearson Lehman Hutton Special Financing, kumpannija mhux residenti fl-Italja. Konsegwentement, hija dde?idiet li kien xieraq li ji?u applikati g?al tali dividendi ir-rata ta' taxxa ta' 32.4 % skont il-le?i?lazzjoni Taljana dwar it-taxxa fuq id-d?ul minn proprjetà minflok ta' 10 % u l-kreditu ta' taxxa korrispondenti applikabbli g?all-kontribwenti residenti fl-Italja. Barra minn hekk, l-Awtorità tat-Taxxa kkunsidrat li r-responsabbiltà g?all-applikazzjoni skorretta tat-taxxi f'ras il-g?ajn setg?et ti?i attribwita lil 3M Italia. Konsegwentement, hija talbitha l-?las tas-somom ta' ITL 20089887000 g?as-sena 1989, ITL 12960747000 g?all-1990 u ITL 9806820000 g?all-1991, flimkien ma' penali u interessi.

6

3M Italia ppre?entat appell kontra l-avvi?i tat-taxxa korrispondenti quddiem il-Commissione tributaria provinciale di Caserta (Kummissjoni Provin?jali tat-Taxxa ta' Caserta), li annullat l-imsemmija avvi?i tat-taxxa. Din id-de?i?joni ?iet ikkonfermata b'sentenza tal-Commissione tributaria regionale Campania (Kummissjoni Re?jonali tat-Taxxa ta' Campania) tal-14 ta' Lulju 2000.

7

Il-Ministero dell'Economia e delle Finanze u l-Agenzia delle Entrate appellaw fil-kassazzjoni quddiem il-qorti tar-rinviju, billi sostnew, b'mod partikolari, li t-tran?azzjoni, inkwistjoni, ji?ifieri t-trasferiment ta' u?ufrutt, kien fir-realtà simulazzjoni bl-iskop li ti?i evitata t-taxxa. F'dan l-istadju tal-pro?edura, 3M Italia talbet li tibbenefika mill-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet Nru 40/2010, u g?alhekk xtaqet li ti?i konklu?a l-pro?edura quddiem il-Corte suprema di cassazione.

8

Madankollu, il-Corte suprema di cassazione tistaqsi dwar il-kompatibbiltà ta' din id-dispo?izzjoni mad-dritt tal-Unjoni.

9

Skont din il-qorti, tqum il-kwistjoni dwar jekk il-prin?ipju ta’ projbizzjoni tal-abbu? ta’ dritt, kif stabbilit fis-sentenzi tal-21 ta’ Frar 2006, Halifax et (C-255/02, ?abra p. I-1609), kif ukoll tal-21 ta’ Frar 2008 Part Service (C-425/06, ?abra p. I-897), fil-qasam tat-tassazzjoni armonizzata, jistax japplika g?al taxxi mhux armonizzati, b?at-taxxi diretti. F’dan ir-rigward, hija tistaqsi, b’mod partikolari, “jekk jirri?ultax interess Komunitarju f’kaw?i, b?al dik inkwistjoni, li huma ta’ natura ekonomika transnazzjonali, u li fir-rigward tag?hom ir-rikors g?al forom legali li ma jikkorrispondux ma’ tran?azzjonijiet ekonomi?i ?enwini jista’ jitqies li huwa abbu? tal-libertajiet fundamentali ggarantiti mit-Trattat KE, primarjament il-moviment liberu tal-kapital”.

10

Jekk dan huwa l-ka?, g?andu ji?i e?aminat, skontha, jekk id-dispo?izzjoni nazzjonali inkwistjoni, li t?alli fir-responsabbiltà tal-kontribwent l-obbligu “kwa?i simboliku” tmurx kontra l-obbligu ta’ repressjoni tal-prattiki abbu?ivi kif ukoll kontra l-Artikolu 4(3) TUE li jobbliga lill-Istati Membri jie?du l-mi?uri xierqa kollha sabiex ji?guraw it-twettiq tal-obbligi li jirri?ultaw mit-Trattati u jonqsu milli jie?du kwalunkwe mi?ura li tista’ tipperikola t-twettiq tal-g?anijiet tal-Unjoni.

11

Il-qorti tar-rinviju tistaqsi, barra minn hekk, dwar il-kompatibbiltà tad-dispo?izzjoni inkwistjoni mal-prin?ipji li jirregolaw is-suq uniku, liema dispo?izzjoni tinkludi, fil-fehma tag?ha, rinunzja kwa?i s?i?a tal-irkupru tal-kreditu tat-taxxa. Filwaqt li tirreferi g?al-“libertajiet u prin?ipji fundamentali ggarantiti mit-Trattat” hija tistaqsi, b’mod partikolari, jekk tali dispo?izzjoni tistax titqies b?ala “e?er?izzju xieraq tal-kompetizzjoni fiskali”, meta, b?al fil-ka? inkwistjoni, it-tnaqqis tat-taxxa jirri?ulta minn prattiki abbu?ivi. Hija tirrileva, barra minn hekk, li din ir-rinunzja g?at-taxxa tinkludi “diskriminazzjoni favur impri?i li g?andhom is-sede tag?hom fl-Italja”.

12

Hemm ukoll lok, skont il-qorti tar-riviju, li jittie?du inkunsiderazzjoni r-regoli tat-Trattat FUE dwar l-g?ajnuna mill-Istat, fid-dawl tal-vanta?? mog?ti mid-dispo?izzjoni inkwistjoni lil benefi?jarju tag?ha u tan-natura selettiva tag?ha. Skont din il-qorti, amnestija fiskali li tikkonsisti f’sempli?i rinunzja g?at-taxxa, anki jekk din isse?? biss matul il-fa?i ?udizzjarja, bi skambju g?al ?las ta’ ammont ?g?ir ?afna, sa?ansitra trivjali, ma tistax ti?i ??ustifikata min-natura jew mis-sistema ekonomika fiskali inkwistjoni u, b?ala prin?ipju, g?andha ti?i kklassifikata b?ala g?ajnuna mill-Istat.

13

Fl-a??ar nett, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk tali dispo?izzjoni, sa fejn tie?u lill-qorti tal-a??ar istanza l-poter tag?ha li te?er?ita l-ist?arri? tal-legalità, inklu? l-ist?arri? tal-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, u li tressaq lill-Qorti tal-?ustizzja domanda preliminari hijiex kuntrarja g?all-obbligu li ti?i ?gurata l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni.

14

Huwa f’dawn i?-?irkustanzi, li l-Corte suprema di cassazione dde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tistaqsi lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1)

Il-prin?ipju li ma tistax tabbu?a mid-dritt fil-qasam fiskali, kif iddefinit fis sentenzi [i??itati iktar ’il fuq]

[...] Halifax et […] u […] Part Service […], huwa prin?ipju fundamentali tad-dritt Komunitarju li japplika biss fil-qasam tat-taxxi armonizzati u fl-oqsma rregolati minn regoli tad-dritt Komunitarju sekondarju, jew jestendi, b?ala ipote?i ta' abbu? tal-libertajiet fundamentali, g?all-qasam tat-taxxi mhux armonizzati, b?at-taxxi diretti, meta l-intaxxar ikopri fatti ekonomi?i transnazzjonali, b?all-akkwist ta' drittijiet ta' tgawdija minn kumpannija tal-ishma ta' kumpannija o?ra, li g?andha l-uffi??ju re?istrat tag?ha fi Stat Membru ie?or jew fi Stat terz?

2)

Indipendentement mir-risposta g?ad-domanda pre?edenti, hemm interess Komunitarju fil-fatt illi l-Istati Membri jipprovdu strumenti xierqa biex ji??ieldu kontra l-eva?joni fiskali fil-qasam tat-taxxi mhux armonizzati; tali interess jipprekludi n-nuqqas ta' applikazzjoni, fil-kuntest ta' mi?ura ta' amnestija, tal-prin?ipju ta' abbu? ta' dritt, irrikonoxxut ukoll b?ala regola tad-dritt nazzjonali; f'ka? b?al dan, hemm ksur tal-prin?ipji li jirri?ultaw mill Artikolu 4(3) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea?

3)

Il-prin?ipji li jirregolaw is-suq wie?ed jinkludu projbizzjoni milli, minbarra l mi?uri straordinarji ta' rinunzja totali g?al kreditu fiskali, ti?i stipulata mi?ura straordinarja li tirregola l-estinzjoni ta' kaw?i fiskali, b'applikazzjoni limitata fi?-?mien u bil-kundizzjoni li tit?allas biss parti minima mit-taxxa dovuta?

4)

Il-prin?ipju ta' nondiskriminazzjoni u r-regolamentazzjoni fil-qasam tal g?ajnuna mill-Istat jostakolaw is-sistema ta' estinzjoni ta' kaw?i fiskali li dwarha tittratta din il-kaw?a?

5)

Il-prin?ipju ta' effettività tad-dritt Komunitarju jipprekludi regola ta' pro?edura straordinarja u limitata fi?-?mien, li tne??i l-ist?arri? tal-legalità (u b'mod partikolari l-ist?arri? tal-interpretazzjoni u l-applikazzjoni korretta tad-dritt Komunitarju) minn idejn il-qorti tal-a??ar istanza, li g?andha l-obbligu li tirrinvija domandi preliminari dwar validità u interpretazzjoni lill-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea?"

Fuq id-domandi preliminari

15

Permezz tad-domandi preliminari tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk id-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari l-prin?ipju ta' projbizzjoni tal-abbu? ta' dritt, l-Artikolu 4(3) TUE, il-libertajiet iggarantiti mit-Trattat TFUE, il-prin?ipju ta' nondiskriminazzjoni, ir-regoli dwar l-g?ajnuna mill-Istat kif ukoll l-obbligu li ti?i ?gurata l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni, g?andux ji?i interpretat fis-sens li jipprekludi l-applikazzjoni, f'kaw?a b?al dik prin?ipali dwar it-tassazzjoni diretta, ta' dispo?izzjoni nazzjonali li tipprevedi l-g?eluq ta' pro?eduri quddiem il-qorti li tag?ti de?i?joni fl-a??ar istanza fil-qasam fiskali, permezz tal-?las ta' somma ta' 5 % tal-valur tal-kaw?a, meta dawn il-pro?eduri jirri?ultaw minn rikors li jkun ?ie ppre?entat fl-ewwel istanza iktar minn g?axar snin qabel id-data tad-d?ul fis-se?? ta' din id-dispo?izzjoni u l-awtorità tat-taxxa tkun tilfet fl-ewwel ?ew? istanzi ?udizzjarji.

Fuq l-ammissibbiltà

16

3M Italia u l-Gvern Taljan iqisu li t-talba g?al de?i?joni preliminari hija inammissibbli.

17

Min?abba l-assenza ta' dolo jew ta' negli?enza definittivament ikkonstatata fil-kuntest tal-kaw?a prin?ipali, l-inapplikabbiltà tad-dritt tal-Unjoni fil-kaw?a prin?ipali u l-e?istenza ta' prin?ipju kostituzzjonali fid-dritt Taljan ta' projbizzjoni tal-abbu? ta' dritt, l-ewwel ?ew? domandi mag?mula mill-qorti tar-rinviju ma g?andhom, skont 3M Italja, ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali u jikkon?ernaw sitwazzjoni ipotetika.

18

Il-Gvern Taljan isostni, min-na?a tieg?u, li d-de?i?joni ta' rinviju ma tissodisfax l-obbligu li ji?u pprovduti l-punti ta' fatt u ta' li?i li jikkaratterizzaw il-kaw?a prin?ipali sabiex il-Qorti tal-?ustizzja tkun tista' tag?ti interpretazzjoni utli g?as-soluzzjoni tag?ha. B'mod partikolari, id-de?i?joni tar-rinviju ma fiha ebda anali?i tal-Artikolu 3(2a) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010 li tag?ti spjegazzjoni tar-ra?uni li g?aliha din id-dispo?izzjoni tinkludi rinunzja g?at-taxxa. Hija lanqas ma tindika b'liema mod il-fatti tal-kaw?a prin?ipali g?andhom natura transnazzjonali u g?andhom ji?u kklassifikati b?ala abbu? ta' dritt. G?alhekk, id-domandi mag?mula huma astratti u ipoteti?i.

19

F'dan ir-rigward, g?andu jitfakkar li talba g?al de?i?joni preliminari mressqa minn qorti nazzjonali tista' titqies li hija inammissibbli biss meta jidher b'mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal Unjoni ma g?andha ebda relazzjoni mar-realtà jew mas-su??ett tal-kaw?a prin?ipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew, inkella, meta l-Qorti tal-?ustizzja ma jkollhiex g?ad-dispo?izzjoni tag?ha punti ta' fatt u ta' li?i ne?essarji sabiex tirrispondi b'mod utli g?ad-domandi li jkunu sarulha (ara, b'mod partikolari, is-sentenzi tal-15 ta' Di?embru 1995, Bosman, C-415/93, ?abra. p. I-4921, punt 61, kif ukoll tal-31 ta' Marzu 2011, Schröder, C-450/09, ?abra p. I-2497, punt 17).

20

Fir-rigward, b'mod iktar partikolari, tal-informazzjoni li g?andha ting?ata lill-Qorti tal-?ustizzja fil-kuntest ta' de?i?joni tar-rinviju, je?tie? li din l-informazzjoni ma sservix biss sabiex tippermetti lill-Qorti tal-?ustizzja tag?ti risposti utli lill-qorti tar-rinviju, i?da g?andha wkoll tag?ti lill-gvernijiet tal-Istati Membri, kif ukoll lill-partijiet l-o?ra kkon?ernati, il-possibbiltà li jippre?entaw osservazzjonijiet skont l-Artikolu 23 tal-Istatut tal-Qorti tal-?ustizzja tal-Unjoni Ewropea. Minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li, g?al dawn il-finijiet, huwa ne?essarju, minn na?a, li l-qorti nazzjonali tiddefinixxi l-kuntest fattwali u le?i?lattiv tad-domandi mag?mula minnha jew li, g?all-inqas, tispjega s-sitwazzjonijiet fattwali li fuqhom huma bba?ati dawn id-domandi. Min-na?a l-o?ra, id-de?i?joni tal-qorti tar-rinviju g?andha tindika r-ra?unijiet pre?i?i li wasslu lill-qorti nazzjonali titlob l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni u tqis li huwa ne?essarju li tag?mel id-domandi preliminari lill-Qorti tal-?ustizzja (sentenza tat-8 ta' Settembru 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional u Bwin Internazzjonali, C-42/07, ?abra p. I-7633, punt 40 u l-?urisprudenza ??itata).

21

F'dan il-ka?, id-de?i?joni tar-rinviju fiha espo?izzjoni tal-fatti li wasslu g?all-kaw?a prin?ipali u tad-dritt nazzjonali rilevanti, ji?ifieri l-Artikolu 3(2a)(b), tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010. Hija tindika, barra minn hekk, ir-ra?unijiet li wasslu lill-qorti tar-rinviju tistaqsi dwar il-kompatibbiltà ta' din id-dispo?izzjoni mad-dritt tal-Unjoni u li wassluha tikkunsidra li huwa ne?essarju li tressaq talba g?al

de?i?joni preliminari quddiem il-Qorti tal-?ustizzja.

22

Minkejja li l-qorti tar-rinviju, fit-tielet domanda tag?ha, li tikkon?erna, b'mod ?enerali, l-interpretazzjoni tal-"prin?ipji li jirregolaw is-suq wie?ed" ma tispe?ifikax il-prin?ipji kkon?ernati, l-espo?izzjoni li tinsab fid-de?i?joni tar-rinviju tal-punti ta' fatti u ta' li?i kif ukoll tad-dubji dwar il-kompatibbiltà tal-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010 mad-dritt tal-Unjoni, hija madankollu, kollha kemm hi, suffi?jenti sabiex tqieg?ed lill-Istati Membri u lill-partijiet ikkon?ernati l-o?ra f'po?izzjoni li jissottomettu l-kummenti tag?hom f'dan ir-rigward u li jipparte?ipaw b'mod effika?i fil-pro?eduri, kif juru s-sottomissjonijiet bil-miktub u orali tal-partijiet involuti, u sabiex il-Qorti tal-?ustizzja tkun tista' tipprovdi risposta utli g?all-imsemmija qorti.

23

Fl-a??ar nett, il-kwistjoni dwar jekk id-dritt tal-Unjoni huwiex applikabbli g?all-kaw?a prin?ipali taqa' ta?t l-e?ami tal-mertu tad-domandi mag?mula kif irriformulati fil-punt 15 ta' din is-sentenza. Dawn tal-a??ar jidhru li huma determinanti g?as-soluzzjoni ta' din il-kaw?a, peress li hemm involut l-g?eluq tag?ha b'de?i?joni tal-qorti tar-rinviju, skont id-dispo?izzjoni nazzjonali inkwistjoni. Minn dan isegwi li l-imsemmija domandi g?andhom, manifestament, relazzjoni mar-realtà tal-kaw?a prin?ipali u la huma astratti u lanqas huma ta' natura ipotetika.

24

G?aldaqstant it-talba g?al de?i?joni preliminari g?andha titqies li hija ammissibbli.

Fuq il-mertu

25

G?andu jitfakkar li, skont ?urisprudenza stabbilita, minkejja li t-tassazzjoni diretta taqa' ta?t il-kompetenza tal-Istati Membri, dawn tal-a??ar g?andhom madankollu je?er?itawha b'osservanza tad-dritt tal-Unjoni (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tas-17 ta' Settembru 2009, Glaxo Wellcome, C-182/08, ?abra p. I-8591, punt 34 u l-?urisprudenza ??itata).

26

F'dan il-ka?, l-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010 jipprovdi l-g?eluq, permezz ta' ?las ta ammont ekwiparabbli g?al 5 % tal-valur tal-kaw?a u tar-rinunzja g?al talba g?al kumpens g?ad-danni min?abba nuqqas ta' osservanza tat-terminu ra?onevoli, ta' pro?eduri pendenti quddiem il-Corte suprema di cassazione fil-qasam fiskali li, mill-pre?entata tar-rikors fl-ewwel istanza, it-tul tag?hom ikun je??edi l-g?axar snin u li fihom l-awtorità tat-taxxa tkun tilfet fl-ewwel ?ew? istanzi ?udizzjarji, "sabiex ji?i limitat it-terminu tal-kaw?i fiskali, fid-dawl tal-prin?ipju tat-terminu ra?onevoli li g?andu jing?ata lill-kaw?i, skont il-[KEDB], u fid-dawl b'mod partikolari tan-nuqqas ta' osservanza tat-terminu ra?onevoli msemmi fl-Artikolu 6(1) [tag?ha]".

27

G?andu ji?i osservat ukoll li l-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010, li l-qorti tar-rinviju tinterpreta b?ala rinunzja g?at-taxxa, huwa inti?, skont il-kliem tieg?u stess, li jnaqqas it-tul tal-pro?eduri fiskali sabiex ji?i osservat il-prin?ipju ta' terminu ra?onevoli m?addan mill-KEDB u sabiex jintemm il-ksur tieg?u.

28

F’dan ir-rigward, mill-pro?ess jirri?ulta li l-fatti tal-kaw?a prin?ipali jmorru lura iktar minn 20 sena.

29

Huwa fid-dawl ta’ dawn il-provi li g?andu ji?i e?aminat jekk ir-regoli u l-prin?ipji tad-dritt tal-Unjoni mqajma fid-de?i?joni tar-rinviju, jipprekludux l-applikazzjoni, f’kaw?a b?al dik prin?ipali, ta’ dispo?izzjoni nazzjonali b?all-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010.

30

L-ewwel nett, fir-rigward tal-prin?ipju ta’ projbizzjoni tal-abbu? ta’ dritt u tal-Artikolu 4(3) TUE, g?andu ji?i rrilevat, qabel kollox, li fil-kaw?a prin?ipali, ma hemmx inkwistjoni fejn kontribwenti jinvokaw, jew jistg?u jinvokaw b’mod frawdolenti jew abbu?iv dispo?izzjoni tad-dritt tal-Unjoni. G?alhekk, is-sentenzi Halifax et kif ukoll Part Service, mog?tija fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur mi?jud u li tirreferi g?alihom il-qorti tar-rinviju filwaqt li tistaqsi jekk il-prin?ipju ta’ projbizzjoni tal-abbu? ta’ dritt im?addan minn dawn is-sentenzi huwiex esti? g?all-qasam ta’ tassazzjoni mhux armonizzata, ma humiex rilevanti f’dan il-ka?.

31

Sussegwentement, g?andu ji?i nnutat li lanqas mill-pro?ess ma jirri?ulta li fil-kaw?a prin?ipali ?ew diskussi l-applikazzjoni ta’ dispo?izzjoni nazzjonali li tinkludi restrizzjoni g?al wa?da mil-libertajiet iggarantiti mit-Trattat FUE kif ukoll il-?ustifikazzjoni possibbli g?al tali restrizzjoni min?abba n-ne?essità ta’ prevenzjoni tal-prattiki abbu?ivi. Konsegwentement, il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja dwar l-abbu? ta’ dritt fil-qasam tat-tassazzjoni diretta, li tirri?ulta, b’mod partikolari mis-sentenzi tat-12 ta’ Settembru 2006, Cadbury Schweppes u Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, ?abra p. I-7995), tat-13 ta’ Marzu 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group (C-524/04, ?abra p. I-2107) tal-4 ta’ Di?embru 2008, u Jobra (C-330/07, ?abra p. I-9099) u Glaxo Wellcome, i??itata iktar ’il fuq, lanqas ma hija rilevanti.

32

Fl-a??ar nett u fi kwalunkwe ka?, g?andu ji?i kkonstatat li fid-dritt tal-Unjoni ma hemm ebda prin?ipju ?enerali li minnu jirri?ulta obbligu g?all-Istati Membri li jissieltu kontra prattiki abbu?ivi fil-qasam tat-tassazzjoni diretta u li jipprekludi l-applikazzjoni ta’ dispo?izzjoni b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali meta t-tran?azzjoni taxxabbli tirri?ulta minn tali prattiki u ma hemmx inkwistjoni d-dritt tal-Unjoni.

33

Minn dan isegwi li l-prin?ipju ta’ projbizzjoni tal-abbu? ta’ dritt u l-Artikolu 4(3) TUE, li jipprovdi li l-Istati Membri g?andhom jie?du kull mi?ura ?enerali jew partikolari xierqa sabiex ti?gura l-e?ekuzzjoni tal-obbligi li jirri?ultaw mid-dritt tal-Unjoni u g?andhom jonqsu minn kwalunkwe mi?ura li tista’ tipperikola t-twettiq tal g?anijiet tal-Unjoni, ma jipprekludux, fil-prin?ipju, l-applikazzjoni, f’kaw?a b?al dik inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, ta’ dispo?izzjoni nazzjonali b?all-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010.

34

It-tieni nett, fir-rigward tal-libertajiet iggarantiti mit-TFUE u tal-prin?ipju ta’ nondiskriminazzjoni, g?andu ji?i osservat li jidher li huwa biss il-moviment liberu tal-kapital li huwa involut fit-

tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, peress li din tikkon?erna trasferiment minn kumpannija ta' Stat terz tal-u?ufrutt tal-azzjonijiet ta' kumpannija Taljana favur kumpannija o?ra Taljana. G?alhekk, f'dan ir-rigward, huwa bi??ejjed li ji?i kkonstatat li minn ebda prova mill-pro?ess ma jirri?ulta li, f'kaw?a b?al dik fil-kaw?a prin?ipali, dispo?izzjoni b?all-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010 taffettwa l-moviment liberu tal-kapital u lanqas, barra minn hekk, b'mod ?enerali, l-e?er?izzju ta' kwalunkwe wa?da mil-libertajiet iggarantiti mit-Trattat FUE.

35

Peress li dawn il-libertajiet huma l-espressjoni spe?ifika, fil-qasam rispettiv tag?hom, tal-prin?ipju ?enerali tal-projbizzjoni tad-diskriminazzjoni abba?i ta?-?ittadinanza (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-11 ta' Marzu 2010, Attanasio Group, C-384/08, ?abra p. I-2055, punt 31), dan il-prin?ipju lanqas ma jipprekludi l-applikazzjoni, f'ka? li jinvolvi t-tassazzjoni diretta, ta' dispo?izzjoni nazzjonali b?all-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010.

36

Fir-rigward, it-tielet nett, tar-regoli dwar l-g?ajnuna mill-Istat, il-Qorti tal-?ustizzja ripetutament idde?idiet li l-g?an mixtieq mill-interventi tal-Istat ma huwiex bi??ejjed sabiex dawn ma ji?ux ikklassifikati b?ala "g?ajnuna" fis-sens tal-Artikolu 107 TFUE. Fil-fatt, dan l-artikolu ma jag?milx distinzjoni skont il-kaw?i jew l-g?anijiet tal-interventi tal-Istat, i?da jiddefinixxihom skont l-effetti tag?hom (ara sentenza tat-22 ta' Di?embru 2008, British Aggregates vs Il-Kummissjoni, C-487/06 P, ?abra p. I-10515, punti 84 u 85 kif ukoll il-?urisprudenza ??itata).

37

Skont ?urisprudenza stabbilita, il-klassifikazzjoni b?ala g?ajnuna mill-Istat te?tie? li l-kundizzjonijiet kollha li ?ejjin ji?u sodisfatti. L-ewwel nett, g?andu jkun hemm inkwistjoni intervent tal-Istat jew permezz ta' ri?orsi tal-Istat. It-tieni nett, dan l-intervent g?andu jkun ta' natura li jista' jaffettwa l-kummer? bejn l-Istati Membri. It-tielet nett, l-intervent g?andu jag?ti vanta?? lill-benefi?jarju tieg?u. Ir-raba' nett, dan g?andu jwassal g?al distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni (sentenza tal-10 ta'?unju 2010, Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, ?abra p. I-5243, punt 31 u l-?urisprudenza ??itata).

38

Fir-rigward tat-tielet kundizzjoni, g?andu jitfakkar li mi?ura li permezz tag?ha l-awtoritajiet pubbli?i jag?tu lil ?erti impri?i trattament fiskali favorevoli li, g?alkemm ma jinkludix trasferiment ta' ri?orsi tal-Istat, iqieg?ed lill-benefi?jarji f'sitwazzjoni finanzjarja iktar favorevoli minn kontribwenti o?ra, jikkostitwixxi g?ajnuna mill-Istat fis-sens tal-Artikolu 107(1) TFUE (ara sentenza tal-15 ta' Di?embru 2005, L-Italja vs Il-Kummissjoni, C-66/02, ?abra p. I-10901, punt 78).

39

Min-na?a l-o?ra, vanta??i li jirri?ultaw minn mi?ura ?enerali applikabbli ming?ajr distinzjoni fir-rigward tal-operaturi ekonomi?i kollha ma jikkostitwixxux g?ajnuna mill-Istat fis-sens ta' dan l-artikolu (ara sentenza L-Italja vs Il-Kummissjoni, i??itata iktar 'il fuq, punt 99).

40

Sabiex ji?i evalwat jekk mi?ura g?andhiex natura selettiva, g?andu ji?i e?aminat jekk, fil-kuntest ta' ordinament ?uridiku partikolari, din il-mi?ura tikkostitwixxix vanta?? g?al ?erti impri?i meta mqabbla ma' o?rajn li jinsabu f'sitwazzjoni fattwali u ?uridika simili. Madanakollu, il-kun?ett ta' g?ajnuna mill-Istat ma jkoprix il-mi?uri li jintrodu?u differenzazzjoni bejn impri?i u, g?aldaqstant, a

priori selettivi, meta din id-differenzazzjoni tirri?ulta min-natura jew mill-istruttura tas-sistema li jag?mlu parti minnha (ara sentenza British Aggregates vs Il-Kummissjoni, i??itata iktar 'il fuq, punti 82 u 83 u l-?urisprudenza ??itata).

41

F'dan il-ka?, jekk jitqies li l-applikazzjoni tal-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010 tista' tirri?ulta, f'sitwazzjoni partikolari, f'vanta?? g?all-benefi?jarju ta' din dispo?izzjoni, g?andu ji?i rrilevat, fir-rigward tan-natura selettiva tal-mi?ura, li din hija ?eneralment applikabbli g?all-kontribwenti kollha li huma partijiet fi pro?edura pendenti fil-qasam fiskali quddiem il-Corte suprema di cassazione, tkun xi tkun in-natura tat-taxxa inkwistjoni, peress li din il-pro?edura nbdiet b'rikors ippre?entat fl-ewwel istanza iktar minn g?axar snin qabel id-data tad-d?ul fis-se?? ta' din id-dispo?izzjoni u l-awtorità tat-taxxa tilfet fl-ewwel ?ew? istanzi ?udizzjarji.

42

Il-fatt li l-kontribwenti biss li jissodisfaw dawn il-kundizzjonijiet li jistg?u jibbenefikaw minn din il-mi?ura ma jistax, fih innifsu, jag?tiha natura selettiva. Fil-fatt, g?andu ji?i kkonstatat li l-persuni li ma g?andhomx tali dritt ma jinsabux f'sitwazzjoni fattwali u ?uridika simili g?al dik ta' dawk il-kontribwenti fir-rigward tal-g?an mixtieq mil-le?i?latur nazzjonali, li huwa li ji?i ?gurat il-prin?ipju ta' terminu ra?onevoli.

43

Huwa minnu li din il-mi?ura g?andha applikazzjoni ratione temporis limitata peress li, sabiex ikunu jistg?u jibbenefikaw minnha, il-persuni taxxabbli g?andhom jippre?entaw rikors fis-segretarjat jew fir-re?istru tal-qorti kompetenti fi ?mien 90 jum mid-data tad-d?ul fis-se?? tal-li?i ta' konver?joni tal-imsemmi digriet. Madankollu, min-na?a wa?da, din il-limitazzjoni hija inerenti g?al dawn it-tip ta' mi?uri, li jistg?u biss ikunu tempestivi, u, min-na?a l-o?ra, dan it-terminu jidher li huwa suffi?jenti sabiex jippermetti lill-kontribwenti kollha li g?alihom tapplika din il-mi?ura b'mod ?enerali u tempestiv jitolbu li jibbenefikaw minnha.

44

Minn dan isegwi, ming?ajr il-?tie?a li ji?u e?aminati l-kundizzjonijiet l-o?ra msemmija fil-punt 37 tas-sentenza pre?enti, li mi?ura b?al dik prevista fl-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010 ma tistax ti?i kklassifikata b?ala g?ajnuna mill-Istat.

45

Fl-a??ar lok, fir-rigward tal-obbligu li ti?i ?gurata l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni, mill-kunsiderazzjonijiet pre?edenti jirri?ulta li l-prin?ipju ta' projbizzjoni tal-abbu? ta' dritt, l-Artikolu 4(3) TUE, il-libertajiet iggarantiti mit-Trattat FUE, il-prin?ipju ta' nondiskriminazzjoni u r-regoli dwar l-g?ajnuna mill-Istat ma jipprekludux l-applikazzjoni, f'kaw?a li tinvolvi t-tassazzjoni diretta, ta' dispo?izzjoni nazzjonali b?all-Artikolu 3(2a)(b) tad-Digriet-Li?i Nru 40/2010.

46

G?alhekk, fl-assenza ta' ksur tad-dritt tal-Unjoni, ma jistax ji?i kkunsidrat li tali dispo?izzjoni, sa fejn g?andha l-effett, b?al kull dispo?izzjoni o?ra li tipprovdi l-estinzjoni tal-pro?eduri qabel l-intervent ta' de?i?joni fuq il-mertu, li tipprekludi lill-qorti nazzjonali tal-a??ar istanza milli te?er?ita l-ist?arri? tal-legalità tag?ha fil-pro?eduri kkon?ernati skont id-dritt tal-Unjoni, wara li, skont il-ka?, tkun ressqet pro?eduri quddiem il-Qorti tal-?ustizzja skont l-Artikolu 267 TFUE, tmur kontra l-obbligu tal-qrati nazzjonali tal-a??ar istanza li ji?guraw, fil-kuntest tal-?urisdizzjoni tag?hom, applikazzjoni

effettiva tad-dritt tal-Unjoni.

47

Fid-dawl ta’ dawn il-kunsiderazzjonijiet, ir-risposta g?ad-domandi mag?mula g?andha tkun li d-dritt tal-Unjoni, b’mod partikolari, il-prin?ipju ta’ projbizzjoni tal-abbu? ta’ dritt, l-Artikolu 4(3) TUE, il-libertajiet iggarantiti mit-Trattat FUE, il-prin?ipju ta’ nondiskriminazzjoni, ir-regoli dwar l-g?ajnuna mill-Istat kif ukoll l-obbligu li ti?i ?gurata l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni, g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jipprekludix l-applikazzjoni, f’ka? b?al dak tal-kaw?a prin?ipali dwar it-tassazzjoni diretta, ta’ dispo?izzjoni nazzjonali li tipprevedi l-g?eluq ta’ pro?eduri pendenti quddiem il-qorti li tag?ti de?i?joni fl-a??ar istanza fil-qasam fiskali, permezz ta’ ?las ta’ somma ta’ 5 % tal-valur tal-kaw?a, meta dawn il-pro?eduri jirri?ultaw minn rikors li jkun ?ie ppre?entat fl-ewwel istanza iktar minn g?axar snin qabel id-data tad-d?ul fis-se?? ta’ din id-dispo?izzjoni u l-awtorità tat-taxxa tkun tilfet fl-ewwel ?ew? istanzi ?udizzjarji.

Fuq l-ispejje?

48

Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta’ kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi,

Il-Qorti tal-?ustizzja (Ir-Raba’ Awla)

taqta’ u tidde?iedi:

Id-dritt tal-Unjoni, b’mod partikolari, il-prin?ipju ta’ projbizzjoni tal-abbu? ta’ dritt, l-Artikolu 4(3) TUE, il-libertajiet iggarantiti mit-Trattat FUE, il-prin?ipju ta’ nondiskriminazzjoni, ir-regoli dwar l-g?ajnuna mill-Istat kif ukoll l-obbligu li ti?i ?gurata l-applikazzjoni effettiva tad-dritt tal-Unjoni g?andu ji?i interpretat fis-sens li ma jipprekludix l-applikazzjoni, f’ka? b?al dak tal-kaw?a prin?ipali dwar it-tassazzjoni diretta, ta’ dispo?izzjoni nazzjonali li tipprevedi l-g?eluq ta’ pro?eduri pendenti quddiem il-qorti li tag?ti de?i?joni fl-a??ar istanza fil-qasam fiskali, permezz ta’ ?las ta’ somma ekwiparabbli g?al 5 % tal-valur tal-kaw?a, meta dawn il-pro?eduri jirri?ultaw minn rikors li jkun ?ie ppre?entat fl-ewwel istanza iktar minn g?axar snin qabel id-data tad-d?ul fis-se?? ta’ din id-dispo?izzjoni u l-awtorità tat-taxxa tkun tilfet fl-ewwel ?ew? istanzi ?udizzjarji.

Firem

(*)   Lingwa tal-kaw?a: it-Taljan.